

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง " ปัญหาการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพการ เรียนการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตร ประมวลการสอนและเอกสารประกอบการ เรียนการสอนวิชาการใช้ภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาในด้านความพอเพียงและการใช้อุปกรณ์ กิจกรรมประกอบการ เรียนการสอน การวัดผลทักษะพูด และ เพื่อเผยแพร่ขอ เสนอแนะในการปรับปรุงการ เรียนการสอนทักษะพูดไปยังครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าสายภาษาไทย ครูสอนภาษาไทย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน 12 แห่ง ซึ่งถือว่าเป็นตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากหัวหน้าสาย และครูที่สอนการใช้ภาษาไทยใน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในแต่ละโรงเรียนให้ช่วยตอบแบบสอบถาม โดยไม่คำนึงถึงเพศ จำนวน ประชากรได้แก่หัวหน้าสาย 12 คน ครูสอนภาษาไทย 30 คน นักเรียน 420 คน

แบบสอบถามส่งไปยังหัวหน้าสาย 12 ชุด ได้คืน 12 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100.00 แบบสอบถามครูส่ง 32 ชุด ได้คืน 30 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.35 แบบสอบถามนักเรียนส่ง 430 ชุด ได้คืน 420 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 97.67 วิเคราะห์ข้อมูล คิดค่าตอบเป็นร้อยละ คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าตอบแล้วนำเสนอในรูปของตารางและ ความเรียง

สรุปผลของการวิจัย

ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากหัวหน้าสายวิชา ครูผู้สอน ทักษะพูดและนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พอจะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะพูด ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า การสอนทักษะพูดเป็นทักษะที่สำคัญมาก และเป็นທີ່สนใจของผู้สอนและนักเรียน เพราะว่า ช่วยแก้ไข ขอบกพร่องในการออกเสียง เป็นการฝึกฝนการพูดการใช้ภาษาให้ดีขึ้น สามารถนำไปใช้ในชีวิตร

ประจำวันได้ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้นักเรียนและช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ

๒. สภาพการเรียนการสอนทักษะพูด ครูสอนทักษะพูดตอบว่าที่สอนวิชานี้ เนื่องจากมีในหลักสูตรจึงต้องสอน หรือได้รับมอบหมายจากผู้นบังคับบัญชาเพียงร้อยละ 23.33 เท่านั้นที่ตอบว่าสมัครสอนทักทายใจรักและเป็นวิชาที่ตนถนัดและมีส่วนน้อยตอบว่าทักษะพูดเป็นเรื่องง่ายใคร ๆ ก็สอนได้ แหล่งความรู้เพิ่มเติมของครูส่วนใหญ่มาจากหนังสือต่าง ๆ และวิทยุโทรทัศน์ แต่บางคนไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติมเพราะไม่มีเวลาและโอกาสไม่อำนวย

ลักษณะเนื้อหาของทักษะพูดที่มีอยู่ในหลักสูตรและประมวลการสอนนั้น เอื้อให้ยูเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันแล้วแต่อย่างไรก็ตาม ยังมีความซ้ำซากน่าเบื่อหน่ายอยู่ทุกระดับชั้นเรียน สำหรับความเหมาะสมของเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง

ในการสอนทักษะพูด ครูชี้แจงความมุ่งหมายของการสอนทักษะพูดและได้มีการเตรียมการสอนวิชานี้โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง เนื้อหาในการสอนที่ครูเน้นเป็นส่วนใหญ่ คือการฝึกสำเนียงพูดให้ถูกต้องชัดเจน ฝึกตอบคำถาม และฝึกมารยาทในการพูดการฟัง ส่วนการฝึกการอธิบาย แสดงความนึกเห็น ฝึกเล่าเรื่อง อยู่ในระดับปานกลาง การฝึกการสนทนาและสัมภาษณ์ ฝึกโต้วาที แสดงปาฐกถา ฝึกการพูดในที่ชุมนุมชน อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย วิธีการที่ครูใช้ในการสอนมากที่สุดคือสาธิตและให้นักเรียนออกมาฝึกปฏิบัติเป็นบางคน รองลงมาคือ กำหนดหัวข้อให้นักเรียนเลือกพูดตามความสนใจและบรรยาย แต่นักเรียนกลับตอบว่าวิธีการที่ครูใช้สอนส่วนใหญ่คือบรรยาย รองลงมาคือการสาธิตและให้นักเรียนออกมาฝึกปฏิบัติเป็นบางคน โดยเฉลี่ยแล้วครูฝึกทักษะพูดให้นักเรียนเดือนละ 1 ครั้ง มีนักเรียนร้อยละ 16.19 และครูร้อยละ 6.67 ตอบว่าไม่เคยฝึกเลย

การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เช่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทักษะพูด กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เคยจัดใ้แก่นักเรียนคนควาความรู้ เบ็ดเตล็ดมาประกอบกรพูด และจัดปาฐกถาโต้วาที หรืออภิปราย มีนักเรียนถึง ร้อยละ 20.23 และครูร้อยละ 10.00 ตอบว่า ไม่เคยจัดเลย ส่วนความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตราเวลาเรียนทักษะพูดนั้น ทุกฝ่ายตอบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

๓. ปัญหาในการสอนทักษะพูด ปัญหาที่เห็นเด่นชัดได้แก่

ก. ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนไม่ได้รับการฝึกฝนเพื่อ เป็นครูสอนทักษะพูด โดยเฉพาะ ครูไม่มีโอกาสได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนทักษะพูดตลอดจนไม่มี

เวลาเตรียมกิจกรรมเพราะต้องทำงานอื่น หัวหน้าสาย ร้อยละ 16.67 และครู ร้อยละ 10.00
ตอบว่าครูไม่มีความรู้ในการสอนทักษะพูดและไม่ทราบปัญหาเกี่ยวกับการพูดของนักเรียน นักเรียน
ร้อยละ 20.00 ตอบว่าการสอนของครูน่าเบื่อหน่าย

ข. ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ที่สำคัญคือ เนื้อหาแต่ละชั้นซ้ำหรือคล้ายคลึงกัน เนื้อหามากเกินไป
ไปทำให้เรียนไม่ทัน ครู ร้อยละ 20.00 ตอบว่าไม่ทราบรายละเอียดของเนื้อหาที่จะสอน

ค. ปัญหาด้านวิธีสอนกิจกรรมและอุปกรณ์ ได้แก่ เด็กนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่ได้ เพราะ
นักเรียนในชั้นมีมากเกินไป สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมบางอย่าง การจัด
กิจกรรมทำให้เสียเวลาและสอนไม่ทันตามหลักสูตร และขาดตำรา วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม
หัวหน้าสาย ร้อยละ 16.66 และครู ร้อยละ 6.67 ตอบว่า ครูไม่สามารถคิดกิจกรรมที่เหมาะสม
กับบทเรียนได้

ง. ปัญหาด้านการวัดผล ส่วนใหญ่ตอบว่ามีโอกาสวัดผลการพูดได้บ่อยครั้งและไม่มีโอกาส
วัดผลได้ทันที นอกจากนี้ยังขาดแคลนอุปกรณ์การวัดผล อีกทั้งครูบางคนไม่มีความรู้ในการวัดผล
อีกด้วย

จ. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ครูมีเวลาฝึกนักเรียนน้อยเกินไป นักเรียนขาดความ
เชื่อมั่นในตนเอง ในเวลาพูดจึงทำให้เรียนไม่ได้ดี และนักเรียนใช้ภาษาพูดไม่ถูกต้อง เช่นใช้ถ้อย
คำผิดความหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

ทักษะพูดนั้น เป็นทักษะที่หัวหน้าสายภาษาไทย ครูและนักเรียนต่างเห็นความสำคัญ และสนใจ
เพราะให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมาก แต่จากสภาพการเรียนการสอน และปัญหาที่วิเคราะห์มาได้
ได้ชี้ให้เห็นว่าการสอนทักษะพูดไม่ได้รับผลเท่าที่ควร ที่เป็นเช่นนั้นเพราะ

1. ครูผู้สอน สาเหตุที่ครูสอนทักษะพูดนั้น ส่วนใหญ่ตอบว่ามีในหลักสูตรจึงต้องสอนหรือ
ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา บางคนตอบว่าทักษะพูดเป็นเรื่องง่ายใคร ๆ ก็สอนได้ ส่วนน้อยเท่า
นั้นที่ตอบว่าสมัครสอนด้วยใจรักและเป็นวิชาที่ตนถนัด เมื่อการสอนทักษะพูดของครู เป็นไปในลักษณะ
ที่ทำตามหน้าที่ การที่ครูคิดจะชวนช่วยหาความรู้เพิ่มเติมคงจะมีไม่มากนัก จำนวนไม่น้อยตอบว่า
ไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติมเพราะไม่มีเวลาและโอกาสไม่อำนวย แสดงว่า แม้ครูจะเห็นความสำคัญของ

วิชานี้ก็ตาม แต่ครูก็ยังไม่ว่าพร้อมสำหรับการสอนทักษะพูดให้โดยลัดเต็มที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องปรับแก้ไข เพราะตัวครู เป็นกลจักรสำคัญอันหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนทักษะพูดประสบความสำเร็จ

2. เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนทักษะพูดในแต่ละชั้นเรียนนั้น ข้าชานา เบื่อหน่าย เมื่อมาพิจารณาหลักสูตร ประมวลการสอนตลอดจนคู่มือครูแล้ว เห็นว่า มีส่วนจริงในชั้น ม.ศ. 1 ถึง ม.ศ. 3 เนื้อหาที่กำหนดไว้ซ้ำซากกันหลายหัวข้อ เช่นการแนะนำเพื่อนหรือบุคคลอื่นให้รู้จักกัน การให้คำจำกัดความของคำหรือสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น เนื้อหาเหล่านี้ควรมีการจัดเสียใหม่ โดยให้ฝึกสิ่งง่าย ๆ ในชั้นแรกพอขั้นขึ้นต่อไปควรจะเว้นสิ่งที่เคยเรียนเพราะได้มานมาแล้ว ก็จะช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกการพูดได้หลายอย่างและไม่เกิดความรู้สึก เบื่อหน่าย

3. ในการสอนทักษะพูดนั้น ครูควรจะต้องชี้แจงความมุ่งหมายในการสอนให้นักเรียนทราบก่อนการเรียน และชี้ให้เห็นประโยชน์ของการเรียนทักษะนี้ เพราะถ้านักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของการเรียน ย่อมจะเกิดความสนใจมากขึ้นและพยายามร่วมกิจกรรมการเรียน สำหรับเนื้อหาที่ครู เน้นในการสอน เป็นส่วนใหญ่ คือการฝึกสำเนียงพูดให้ถูกต้องชัดเจน ฝึกตอบคำถามและฝึกมารยาทในการพูดการฟัง เนื้อหาเหล่านี้ เป็นเนื้อหาสำคัญที่ครูควร เน้น แต่มีใช้ เน้น เพียง เรื่องเหล่านี้ตลอดการเรียนการสอนพูดตั้งแต่ชั้น ม.ศ. 1 ถึง ม.ศ. 3 ในการสอนพูดนั้นครูควร เริ่มฝึกจากสิ่งที้ง่าย ๆ ก่อนแล้วจึงฝึกสิ่งที่ยากขึ้นไปตามลำดับ นักเรียนจะได้เห็นความสำเร็จของตนและมีกำลังใจฝึกต่อไป ในชั้น ม.ศ. 1 ครูอาจฝึกและ เน้นหนักในเรื่อง 3 เรื่องที่กล่าวมาแล้ว ชั้น ม.ศ. 2 ครูอาจ เน้นในเรื่องการอธิบาย การเล่าเรื่อง การแสดงความคิดเห็น ม.ศ. 3 ครูอาจจะ เน้น เรื่องการสนทนาและสัมภาษณ์ การโต้วาทีแสดงปาฐกถา ไปจนถึงการพูดในที่ชุมนุมชน เหล่านี้ เป็นต้น ถ้าครูทำตามแนวนั้นจะเป็นการช่วยให้นักเรียนมีความรู้ในการพูดมากขึ้นและได้พัฒนาตนเอง ทั้งยังช่วยแก้ความซ้ำซากน่า เบื่อหน่ายของ เนื้อหาด้วย

4. ด้านวิธีสอนนั้น มีข้อขัดแย้งระหว่างครูกับนักเรียนกล่าวคือ ครูตอบว่าวิธีการที่ครูใช้สอนคือสาธิตและให้นักเรียนออกมาฝึกปฏิบัติเป็นบางคน รองลงมา คือกำหนดหัวข้อให้นักเรียนเลือกพูดตามความสนใจ และบรรยาย แต่นักเรียนตอบว่าครูใช้การบรรยายมากที่สุด ซึ่งวิธีการดังกล่าวมาแล้ว เป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะการเรียนวิชาทักษะให้โดยลัดนั้น นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างพอเพียงและทั่วถึง การบรรยายที่ครูควรจะทำ ก็เพียงแนะนำหลักการพูดที่

ถูกต้องมาอธิบาย เช่นให้เข้าใจการตั้งวัตถุประสงค์ของการพูดให้นักเรียนรู้จักเตรียมตัวก่อนพูด ไต่ถามรู้จักสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักการใช้เสียง ใช้ภาษาที่เหมาะสมเป็นต้น มีการเตรียมเนื้อเรื่องที่จะพูดไว้ล่วงหน้า และรู้จักวิเคราะห์ผู้ฟัง หลักการเหล่านี้ เป็นเพียงการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ง่ายและสั้น ๆ เท่านั้น และค่อย ๆ แทรกไปที่ละน้อย ไม่ใช่บังคับให้นักเรียนทำตามหลักการอย่างถูกต้องครบถ้วนทุกอย่าง การสอนให้นักเรียนเตรียมตัว เตรียมเนื้อเรื่องที่จะพูด และรู้จักเลือกเรื่องให้เหมาะสมกับผู้ฟังก่อนที่จะออกมาพูด จะช่วยให้การพูดของนักเรียนดีขึ้น การบรรยายตามที่แนะนำนี้ควรทำในช่วงแรก ๆ เท่านั้น ต่อจากนั้นควรจะเป็นการสาธิตบ้างและให้นักเรียนออกมาฝึกปฏิบัติให้มากที่สุด ที่สำคัญคือควรให้นักเรียนออกมาฝึกทุกคน มีข้อให้ออกมาฝึกปฏิบัติเพียงบางคนอย่างที่กระทำอยู่ ปัญหาเรื่องนักเรียนไม่ได้ฝึกทุกคนนี้อาจเนื่องมาจากมีเวลาน้อย เพราะจากการวิจัยครูฝึกทักษะพูดให้นักเรียนเพียงเดือนละครั้งเท่านั้น มีบางส่วนตอบว่าไม่เคยฝึกเลยนับเป็นข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขต่อไป

5. การใช้อุปกรณ์การสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เคยจัดได้แก่การให้นักเรียนค้นคว้าความรู้ เบ็ดเตล็ดมาประกอบการพูด การจัดทำรูปถ่าย โศวาทหรืออภิปราย มีบางส่วนตอบว่าไม่เคยจัดเลย อุปกรณ์เป็นสิ่งจำเป็นไม่น้อยสำหรับครู วิทยากรอาจจะมีทักษะของบุคคลต่าง ๆ มาให้นักเรียนฟังแล้ววิจารณ์ หรือชี้ให้เห็นข้อบกพร่องเป็นต้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้ นักเรียนนำหลักการที่เรียนไปมาใช้ และยังเป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพความมั่นใจในตนเองแก่นักเรียน อาจจะจัดในชุมนุมภาษาไทยก็ได้ การที่มีบางส่วนตอบว่าไม่เคยจัดเลย จึงเป็นที่น่าเสียดาย

6. ความเห็นเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียนทักษะพูดที่มีความเหมาะสมน้อยนั้น กระทรวงศึกษาธิการควรเป็นผู้แก้ไข ในหลักสูตรกำหนดให้เรียนวิชาการใช้ภาษาเพียงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทักษะพูดเป็นเพียงทักษะหนึ่งในสี่ทักษะที่จะต้องฝึกในช่วงการเรียนภาษาและเวลาสอบก็ไม่ได้เน้นมากนัก ครูจึงไม่ได้สนใจฝึกฝนทั้ง ๆ ที่เป็นทักษะสำคัญ

7. ปัญหาการสอนทักษะพูดนั้น มีหลายด้าน ซึ่งแต่ละด้านจะกล่าวเฉพาะปัญหาสำคัญเท่านั้น กล่าวคือ

ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน โค้ดแก่ครูผู้สอนไม่ได้รับการฝึกฝน เพื่อมาเป็นครูสอนทักษะพูดโดยเฉพาะ ครูไม่มีโอกาสได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพื่อมาปรับปรุงการสอนทักษะพูด ครูไม่มีความรู้ในการสอนทักษะพูด และไม่ทราบปัญหาเกี่ยวกับทักษะพูด ด้วยเหตุนี้เอง นักเรียนจึงตอบว่าการสอนของครูน่าเบื่อ ความจริงแล้วการสอนทักษะพูดเป็นเรื่องที่สอนยาก ครูจะต้องรู้หลักการอีกทั้งได้รับการฝึกฝนมาพอสมควร จึงจะสามารถสอนอย่างไคลน เพราะตัวครูต้องเป็นตัวอย่างให้นักเรียน ปัญหานี้อาจช่วยได้โดยการที่ผู้บริหาร หัวหน้าสาย และครูร่วมมือกัน เช่นผู้บริหาร ส่งครูไปรับการอบรม หรือหัวหน้าสายจะเป็นผู้อบรมให้แก่ครูในสายของตนก็ได้โดยเชิญศึกษานิเทศก์หรือผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมให้คำแนะนำก็จะทำได้ ตัวครูก็ควรจะค้นคว้าหาความรู้เพิ่ม ซึ่งจะได้อะไรขึ้นทั้งแก่ตนเองและนักเรียนด้วย ส่วนที่บอกว่า ครูไม่มีเวลาเตรียมกิจกรรมเพราะต้องทำงานอื่น น่าจะเป็นข้ออ้างลอย ๆ มากกว่า เพราะจากการสำรวจงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน ครูส่วนใหญ่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำชั้นเท่านั้น และมีบางกลุ่มที่ไม่มีหน้าที่ใดเลย

ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา คำนวณเนื้อหาซ้ำหรือคล้ายคลึงกันนั้นมีส่วนจริง รวมทั้งเนื้อหาหนักเกินไปทำให้เรียนไม่ทันด้วย เพราะมีเวลาน้อย เรื่องนี้ควรที่จะแก้ไขหลักสูตรประมวลการสอนตลอดจนเพิ่มเวลาสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาด้วย แต่อย่างไรก็ตามในสภาพที่เป็นอยู่ครูควรหาทางบรรเทาปัญหานี้บ้าง เช่น ร่วมกันวางแผนกับหัวหน้าสาย เพื่อให้การสอนแต่ละชั้นไม่ซ้ำซาก ลดเนื้อหาที่คล้ายคลึงกันลง เรียงตามลำดับความยากง่ายและความสำคัญของเนื้อหา และถ้าทำได้ควรพยายามสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น เช่นให้พูดในชั่วโมงวรรณคดี เป็นต้น เหล่านี้อาจช่วยได้บ้าง ส่วนที่ตอบว่าไม่ทราบรายละเอียดของเนื้อหาที่จะสอน น่าจะถือว่าเป็นความบกพร่องของครูที่ไม่ค้นคว้ามากกว่า

ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอน กิจกรรมและอุปกรณ์ ที่สำคัญคือฝึกนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่ได้ เพราะนักเรียนในชั้นมากเกินไป ควรแก้ไขโดยเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น ถ้าทำไม่ได้ครูอาจช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทุกคนโดยใช้เวลาก่อนเริ่มเรียนวิชาในตอนเช้า หรือหาที่โอกาสจะอ่านวย เพราะการฝึกเป็นรายบุคคลจะทำให้เด็กนักเรียนมีโอกาสฝึกและครูจะได้แก้ไขข้อบกพร่องของแต่ละคนได้ ส่วนปัญหาคำนวณสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมบางอย่างและ

ขาดคำร่า วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายจะหาทางแก้ไขต่อไป สำหรับเรื่องครูไม่สามารถคิดกิจกรรมที่เหมาะสมกับบทเรียนใ้แก่นั้น ไม่น่าจะเป็นปัญหา เพราะนอกจากกิจกรรมที่แนะไว้ในประมวลการสอนและคู่มือครูแล้ว ครูอาจหากิจกรรมได้อีกหลายอย่าง เช่น นำเครื่องบันทึกเสียงคำพูด คำบรรยายทางวิทยุมาเปิดให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนออกความคิดเห็นหรือนำข้อเท็จจริงบางข้อมาอภิปราย ทั้งปัญหาที่น่าสนใจหรือนำปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาวิจารณ์หาหนทางแก้ไข ให้อ่านนวนิยาย หรือนิตยสารแล้วแบ่งกลุ่มสนทนากันว่าชอบหรือไม่ เพราะเหตุใด ในการสอนวิชาต่าง ๆ ก็ทั้งปัญหาให้นักเรียนตอบ หรือแบ่งกลุ่มให้ประชุมกัน แล้วมาเสนอผลเป็นต้น แต่ที่ครูบางคนไม่สามารถคิดกิจกรรมได้อาจเป็นเพราะขาดประสบการณ์ก็ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยการสังเกต และประชุมปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากหัวหน้าสาย หรือเพื่อนครูที่ชำนาญ

ปัญหาท่านวัดผล ที่ตอบว่ามีโอกาสวัดผลได้บ่อยครั้ง และไม่มีโอกาสวัดผลได้ทันที่นั้น ปัญหานี้คงเนื่องมาจากมีเวลาสอนน้อย ส่วนที่บอกว่าย่างขาดแคลนอุปกรณ์การวัดผล อุปกรณ์วัดผลที่ครูต้องการคงจะได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียง เป็นต้น เพื่อใช้บันทึกการพูดของนักเรียน เรื่องนี้ครูจะคงเสนอความต้องการไปยังผู้บริหารให้จัดหาให้ ปัญหาที่น่าเป็นห่วงคือ ครูไม่มีความรู้ในเรื่องการวัดผล ซึ่งจะคงแก้ไขโดยรีบด่วน เพราะถ้าครูวัดผลไม่ได้ว่านักเรียนพูดเป็นอย่างไร การสอนย่อมไม่เกิดประสิทธิภาพ จะต้องมีการอบรมครูให้เข้าใจถึงวิธีการวัดผลทักษะพูด และวางหลักเกณฑ์ในการวัดผลของตนเองด้วย ครูจะต้องคำนึงว่าการสอนทักษะพูดนั้นจะต้องมีการวัดผลทุกครั้ง และในทันทีที่นักเรียนพูดจบ หลังจากที่ครูชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบแล้ว ควรพูดจูงใจให้นักเรียนเต็มใจแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง กล่าวคือในการวัดผลครูจะต้องมีทั้งชมและติ ควรวัดผลบ่อย ๆ และแจ้งผลความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคนให้เจาตัวทราบจะได้เกิดกำลังใจ นอกจากนี้ครูยังต้องฝึกให้นักเรียนทุกคนรู้จักประเมินผลการพูดของเพื่อนด้วย โดยบอกหลักกว้างๆให้ และให้รู้จักชื่นชมอย่างมีมารยาท ไม่ใช่คำพูดรุนแรงเกินไป ซึ่งจะเป็นการฝึกการฟังและการใช้วิจารณญาณตัดสินผู้อื่น และฝึกการพูดเป็นบางส่วนด้วย อีกทั้งยังต้องฝึกผู้พูดให้เป็นคนที่มีใจกว้าง ยอมรับคำติชมของผู้อื่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกความเป็นนักประชาธิปไตย

ปัญหาค่านักเรียน ได้แก่วางเวลาโดยครุมีเวลาฝึกให้นักเรียนน้อย ปัญหาเรื่องนักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเองทำให้เรียนไม่ได้คั้น ครูสามารถช่วยได้ โดยฝึกให้นักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมก่อนพูด ได้แก่การเตรียมตัวเอง เตรียมเนื้อหา และเลือกเรื่องที่เหมาะสมและเป็นที่สนใจของคนฟัง นอกจากนี้ครูควรส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียนที่พูดไม่ได้ก็ โดยเอาใจใส่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องให้ เป็นพิเศษเป็นการส่วนตัว และชมเชยในพัฒนาการทางการพูดของนักเรียนทุกครั้ง ส่วนปัญหาเรื่องนักเรียนใช้ภาษาในการพูดไม่ถูกต้อง เช่น ใช้ถ้อยคำผิดความหมาย ครูสามารถช่วยได้โดยแก้ไขให้ หรืออาจช่วยตรวกร่าง เนื้อหาที่นักเรียนจะพูดก็ได้ ในการแก้ไขครูควรอธิบายควยว่าคำพูดที่ไม่ถูกนั้นทำให้ความหมายเปลี่ยนไปอย่างไร และควรแนะนำให้นักเรียนใช้ภาษาง่าย ๆ สุภาพ รู้จักใช้ถ้อยคำที่กระชับรัด คมคายและเหมาะสมเป็นต้น

สิ่งที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นสภาพการ เรียนการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เฉพาะที่สำคัญ ๆ ผู้วิจัยจะได้ให้ขอ เสนอแนะใน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนทักษะพูดต่อไป

ขอเสนอแนะของผู้วิจัย

เพื่อ เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนทักษะพูดภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีขอ เสนอแนะแก่หน่วยราชการ ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทักษะพูดของโรงเรียน ดังต่อไปนี้

ขอเสนอแนะแก่กระทรวงศึกษาธิการ

1. เนื่องจากผลการวิจัยได้พบว่า หลักสูตร ประมวลการสอน และคู่มือครูช่วยในการสอนทักษะพูดแก่ครูโดย เฉลี่ยปานกลาง ดังนั้นกระทรวงศึกษาควรส่งเสริมให้มีการ เขียนตำรา หรือคู่มือครูที่ใช่ประกอบการ สอนทักษะพูดมากขึ้น โดยอาจจะสนับสนุนหน่วยศึกษานิเทศก์ให้เขียนบทความเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประกอบการ สอนทักษะพูด ตลอดจนการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ที่ดีในการสอนลงในหนังสือของกระทรวงศึกษา เช่น วิทยุศึกษา วิทยากรย์ ฯลฯ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้นำกิจกรรมเหล่านั้นไปใช้ในการสอน

2. กระทรวงศึกษาควรจัดการอบรม หรือให้คำแนะนำแก่ครูสอนภาษาไทยโดยเฉพาะ

การสอนทักษะพูดใหม่ความรู้ในการสอนทักษะพูด โดยอาจจัดให้ศึกษานิเทศก์มาช่วยแนะนำและให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกนักเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ

3. กระทรวงศึกษาควร เห็นคุณค่าของการ เรียนการสอนทักษะพูด โดยการสนับสนุนใน ด้านอุปกรณ์ สถานที่และอำนวยความสะดวกทุกวิถีทางแก่ครู เพื่อให้การเรียนการสอนทักษะพูด มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. เนื่องจากปัจจุบันนี้การพูดเป็นสิ่งที่สำคัญ นักเรียนควรจะได้รับ การฝึกฝนในเรื่องนี้ อย่างจริงจัง การให้ทักษะพูดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวิชาการใช้ภาษาไม่เพียงพอ กระทรวง - ศึกษาธิการจึงควรปรับปรุงหลักสูตร โดยจัดให้การสอนทักษะพูดเป็นวิชาหนึ่ง ใช้ชื่อว่าวาทวิทยา ก็ได้ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสอนหลักและฝึกฝนทักษะพูดให้แก่ นักเรียนโดยเฉพาะ เพื่อครูจะได้มี เวลาสอนเพียงพอ มีโอกาสฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ทั่วถึง

ขอเสนอแนะแก่หัวหน้าสายและครูสอนภาษาไทย

1. หัวหน้าสายและครูสอนภาษาไทย ควร เป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการสอนทักษะพูด ด้วยการเฝ้าหาความรู้เพิ่มเติมและพยายามคิดค้นในคานกิจกรรม เพื่อให้การสอนทักษะพูดเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ แหล่งความรู้ที่อาจหาได้จากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ หัวหน้าสายอาจ สนับสนุนครูให้ เขาอบรมเพิ่มเติมความรู้และ เปิดโอกาสให้นำประสบการณ์ที่ได้มาใช้ในการสอน ตลอดจนนำความคิดเห็นและวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ทดลองด้วย

2. หัวหน้าสาย สนับสนุนสนับสนุนให้ครูรู้จักใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน โดยอำนวยความสะดวกในด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง ไมโครโฟน เป็นต้น ให้พร้อมเพื่อครูจะนำไปใช้สอนได้ นอกจากนี้ หัวหน้าสายควร จะเข้าสังเกตการสอน และแนะนำหรือสาธิตวิธีการสอนทักษะพูดให้แก่ครูบ้างในบางครั้ง

3. ครูควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการสอนทักษะพูด กิจกรรมเกี่ยวกับการ ฝึกทักษะพูดได้แก่ การฝึกพูดแต่ละคร ฝึกพูดโทรศัพท์ ฝึกการสัมภาษณ์ ฝึกเป็นโฆษกวิทยุ ฝึกพูดโดยใช้คำราชาศัพท์ ฝึกพูดโดยการแสดงละคร ฝึกการตั้งคำถามอย่างฉลาดและมีไหวพริบสำหรับใช้ในโอกาสที่เชิญวิทยากรมาบรรยาย ฝึกพูดแนะนำบุคคลต่าง ๆ ฝึกการพูด อธิบาย โต้แย้ง แสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ในโอกาสต่าง ๆ ฝึกการประชุม ปรีกษา

หรือโดยสมมุติสถานการณ์ขึ้นเป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ครูสามารถเลือกมาใช้ในเวลาสอนได้หลายวิธี ไม่ควรสอนวิธีใดวิธีหนึ่งซ้ำซาก เพราะจะทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย

4. ครูควรจัดกิจกรรมการสอนพูดให้สัมพันธ์กับทุกวิชาในหมวดภาษาไทย โดยพยายามสอดแทรกเข้าไปเท่าที่จะทำได้ โดยครูต้องตั้งความมุ่งหมายให้สอดคล้องกับลักษณะของบทเรียน เช่น อาจให้เล่าเรื่องย่อ ๆ เป็นการทบทวนความจำก่อนเรียนวรรณคดี เป็นต้น เป็นการฝึกทักษะพูดในช่วงวรรณคดี หรือให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเรียงความในช่วงชั่วโมงการใช้ภาษา เป็นต้น การฝึกครั้งละ 10 - 15 นาทีทุกชั่วโมงที่มีการเรียนภาษาไทย โดยผลัดเปลี่ยนกันพูด จะเป็นการแก้ปัญหาในด้านการไม่มีเวลาสำหรับฝึกพูดใ้บ้าง แต่ถ้ามองไม่มีเวลาจริงก็อาจจะให้ฝึกในตอนเช้าก่อนที่จะเริ่มเรียนก็ได้โดยผลัดเปลี่ยนกันพูดและให้มีการวัดผลทันที วันละหนึ่งหรือสองคน หรือถ้ามีชั่วโมง home-room ก็อาจจะใช้เวลาฝึกพูดใ้บ้าง

5. ครูควรจัดลำดับเนื้อหาการสอนให้เป็นขั้นตอน ควรเลือกเรื่องที่เป็นที่สนใจหรือเรื่องที่น่าสนใจมีประสบการณ์มาให้แก่ผู้เรียนพูด อาจพูดเรื่องง่าย ๆ เกี่ยวกับชีวิตประจำวันในครั้งแรกโดยใช้เวลานั้นสั้น ๆ พอให้นักเรียนคุ้นเคยกับวิธีการและรู้สึกประสบความสำเร็จในการพูด แล้วจึงให้พูดในเรื่องที่ยากขึ้น

6. ครูควรตั้งหลักเกณฑ์ไว้ว่า มีอะไรบางที่ครูประสงค์จะให้นักเรียนได้จากการฝึกทักษะพูด และควรชี้แจงให้นักเรียนทราบหลักเกณฑ์นั้น นอกจากครูจะวัดผลเองแล้วควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักวัดผลการพูดของตนเองด้วย

7. ครูควรสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคลว่าใครมีข้อบกพร่องในการพูด เช่น พูดเร็วเกินไป พูดคำควบกล้ำไม่ชัด พูดติดอ่าง ประหมาเกอเขินแล้วหาทางแก้โดยแนะนำวิธีแก้ไข และพูดให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องนั้น

8. จัดการพูดให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเวลาเรียน เช่น มีการโต้วาที แสดงละครพูด เชิญวิทยากรมาพูด เป็นต้น ในบางเวลา ในการจัดกิจกรรมเช่นนี้ ควรให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง เป็นส่วนใหญ่ ครูเป็นเพียงที่ปรึกษาและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งจะเป็นการฝึกการทำงานของนักเรียนด้วย ส่วนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมก็จะได้เห็นตัวอย่างการพูด นักเรียนจะได้นำเอาทฤษฎีและการปฏิบัติที่พบเห็นมาประกอบกับความรู้ที่ตนได้รับมา

และอาจนำมาเปรียบเทียบกับตัวเองและหาทางแก้ไขต่อไป

ข้อเสนอแนะแก่นักเรียน

1. นักเรียนควรเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนทักษะพูดและเต็มใจที่จะร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนทักษะพูด
2. ควรเป็นผู้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ศึกษาค้นคว้าและอ่านหนังสือเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะพูด เมื่อมีเวลาว่างควรฝึกหัดพูดแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง
3. นักเรียนควรให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนทักษะพูด โดยสนใจและตั้งใจฝึกฝนทักษะพูดในเวลาเรียนอย่างดี
4. หลังจากฝึกฝนทักษะพูดแล้ว นักเรียนควรจะวัดผลตนเองทุกครั้งว่าได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพูดเพียงใดและควรฝึกวัดผลการพูดของเพื่อนอย่างมีมารยาทและมีใจเป็นกลางควย
5. นักเรียนควรมีส่วนช่วยเสนอความคิดเห็นและขอปรับปรุงในการจัดกิจกรรมการสอน เพราะนักเรียนเป็นผู้ร่วมกิจกรรม ย่อมเห็นข้อบกพร่อง ปัญหา ในอันที่จะปรับปรุงกิจกรรมการสอนทักษะพูดให้สอดคล้องกับความสนใจ วัย และสนองตามความต้องการของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ "ทัศนคติของนักเรียนต่อวิชาการใช้ภาษา" ว่าในการเรียนการใช้ภาษาขั้นนี้ นักเรียนมีความสนใจและไม่สนใจต่อการเรียนการสอนวิชานี้อย่างไร ในเรื่องเกี่ยวกับวิธีสอนของครู เนื้อหา อุปกรณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนการใช้ภาษา
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ "ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" ว่าครูผู้สอนประสบความสำเร็จเพียงใด มีปัญหาหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะพูดที่จะแนะแนวทางให้แก่ครูผู้สอนต่อไปอย่างไร
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ "การตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของการเรียนการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" เพื่อเป็นเครื่องช่วยในการสอนทักษะพูดต่อไป
4. ควรทดลองวิธีการสอนพูดแบบใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการสอนทักษะพูดให้ดีขึ้น.